

FORUM

Deze rubriek biedt ruimte aan discussie over actuele en 'tijdloze' onderwerpen.
De lezers worden nadrukkelijk uitgenodigd (korte) bijdragen in te zenden.

Het verbod op groepsbelediging: een middel erger dan de kwaal

Mr. M. Pijnenburg*

"De Suzuki kwam van rechts" kopte een column in het *Parool* over de gebeurtenissen tijdens Koninginnedag. Er werd in de column vooral stilgestaan bij de gevolgen van het incident indien de dader een allochtoon zou zijn. Een recente politieactie in Amsterdam-Zuidoost, waarbij een verdachte kwam te overlijden, werd in de krant door omwonenden zonder enige terughoudendheid als racistisch bestempeld.

Sinds de moorden op Fortuyn en Van Gogh is de toon in het publieke debat over integratie steeds agressiever geworden. Tegenstanders in het debat worden vaker als racist of fascist in de hoek gezet, waarna iedere verdere discussie min of meer nutteloos is geworden. De samenleving lijkt te worden verdeeld door integratieproblemen.

Voor het strafrecht betekent deze ontwikkeling dat er met name discussie ontstaat over de reikwijdte van de vrijheid van meningsuiting, de godsdienstvrijheid en het verbod op godslastering.

Het verbod op smalende godslastering leidde al lange tijd een zieloogend bestaan. Na de vrij-

spraak in het beroemde Ezelproces tegen Gerard Reve naar aanleiding van een artikel waarin Reve God beschreef als de personificatie van een ezel,¹ lijkt het wetsartikel geen draagvlak meer te hebben in de samenleving. De Libris Literatuurprijs werd onlangs gewonnen door de schrijver van het boek *Godverdomse dagen op een godverdomse bol*. We hoeven niet te vrezen dat Dimitri Verhulst vervolgd zal worden.

Voor andere publicisten, die deelnemen aan het publieke debat, ligt dat anders. Indien er aangifte wordt gedaan wegens belediging van een groep mensen (137c Sr) of aanzetten tot haat, discriminatie en geweld (137d Sr) bestaat er een serieuze kans dat er vervolging wordt ingesteld.

Hoewel de vrijheid van meningsuiting stevig in de wet en verdragen is verankerd,² heeft een democratische samenleving behoefte aan een verbod wegens haatzaaien. Naast de algemene taak van de overheid om burgers te beschermen door middel van het handhaven van de rechtsorde, zijn er verschillende internationale verdragen waaruit een inspanningsverplichting

* Mr. M. Pijnenburg is advocaat bij Keizer Advocaten – Amsterdam.

1 Hoge Raad, 2 april 1968, *NJ* 1968, 373 en Rb.

Amsterdam 3 november 1966, *NJ* 1966, 450.

2 Art. 10 EVRM, art. 7 Grondwet, art. 19 Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en art. 19 IVBPR.

voorkomen en vermijden van homoseksueel gedrag even belangrijk geacht voor de mens als de redding van het regenwoud. Riskeert hij als hij zijn uitlatingen in Nederland doet of verspreidt hiermee vervolging?

Geert Wilders heeft kort na de beschikking van het gerechtshof een sprong van drie Kamerzetels in de peilingen gemaakt. Wellicht kunnen aanhangers van de Katholieke Kerk de vervolging van Benedictus gaan afdwingen in de hoop daarmee een verdere islamisering tegen te gaan.

Tijdens een van mijn eerste colleges strafrecht werd door prof. Rüter al gesteld dat het strafrecht een ultimum remedium is. Een allerlaatste redmiddel. Als het om groepsbelediging gaat, zijn er alternatieven in overvloed. Discussie, negeren, reageren en niet te vergeten: gewoon op een andere partij stemmen, die zich hier niet aan schuldig maakt. Voltaire schijnt te hebben gezegd "ik ben het in alles wat u zegt met u oneens, maar ik zal blijven strijden voor uw recht het te mogen zeggen".¹³

¹³ Voltaire, Frans filosoof, 1770 (overigens zelf ook omstreden vanwege racisme en antisemitisme).